

Hervorming DKO dankzij nieuw decreet

Nieuwe schooljaar steekt deeltijds kunstonderwijs in nieuw jasje

LOUISE VANDENBROELE . 29 AUGUSTUS 2018



Op 1 september zet het deeltijds kunstonderwijs (DKO) een grote stap vooruit dankzij een vooruitstrevend nieuw decreet. Eindelijk beweegt er wat. Critici gaven aan dat ons onderwijs hopeloos verouderd was, zowel op vlak van inhoud en onderwijsmethodes als evaluatiemethodes.

Toen ik in mijn eigen kindertijd naar de kunstacademie ging, waren alleen standaardtrajecten met vergelijkende eindexamens in elke graad. Als pianoleerling speelde ik een verplicht stuk en een keuzewerk. Vervolgens werden mijn prestaties gemeten aan de prestaties van de rest. Het kunstonderwijs diende om de enkelingen die professional wilden worden, klaar te stomen voor het hoger onderwijs in de podiumkunsten. Op het einde van ieder schooljaar, ging elke leerling naar huis met een percentage om fier op te zijn of door af te haken en een wens voor een goede vakantie.

Het nieuwe decreet verandert alles

**Als pianoleerling speelde ik een verplicht stuk en een keuzewerk.
Mijn prestaties werden gemeten aan die van de rest.**

Met het nieuwe decreet verandert alles. Onze kinderen in de kunstacademie zullen niet langer geremd of gepest worden met overgedetailleerde eindtermen die als een keurslijf de leraar belemmeren. Leerkrachten krijgen de vrijheid - en dus ook de verantwoordelijkheid - om elke leerling uit te dagen op het niveau en tempo dat werkt. De nadruk ligt op talentontwikkeling en voortbouwen op wat bereikt kan worden. Zo wordt het einddoel uniek voor elke leerling en komt artistieke ontwikkeling centraal te staan. Evaluaties volgen doorheen het schooljaar tot stand in een proces van reflectie, feedback, discussie en planning. Voor jongeren die verder willen gaan naar het hoger kunstonderwijs, zal een specifiek aanbod beschikbaar zijn.



Die prachtige evolutie kwam er door de inspanningen van **Erik Schrooten**, een pedagoog-gitaarleraar uit Noord-Limburg voor wie geen adjectief lovend genoeg is. In 2012 startte hij het pilootproject '**Artistieke Competenties**' in enkele Limburgse academies, in nauwe samenwerking met **Luc Bosmans** van het pilootproject '**Kunstig Competent**' in het GO!. Tegen 2016 namen verschillende scholen uit alle onderwijsnetten en vanuit heel Vlaanderen eraan deel.

Dat er noodzaak was, bleek al uit het onderwijs zelf, maar de vraag kwam uiteindelijk van de overheid. Uit liefde voor het deeltijds kunstonderwijs nam Schrooten het in eigen handen. Ondersteund door een kernteam voor wetenschappelijk onderzoek en mijmerend op de trein door Vlaanderen, ontwikkelde hij met enkele schooldirecteurs leerplannen met open einddoelen. Vijf herkenbare rollen (kunstenaar, vakman, onderzoeker, samenspeler en performer) en twintig gedefinieerde competenties vormen de uitgepuurde kern van die vooruitstrevende leerplannen. Onderzoek geeft aan dat kinderen uit die pilootscholen dit systeem als erg motiverend ervoeren. Ze worden zich bewust van hun verworven competenties en begrijpen beter waar ze meer aandacht aan moeten besteden.

Trendsetter

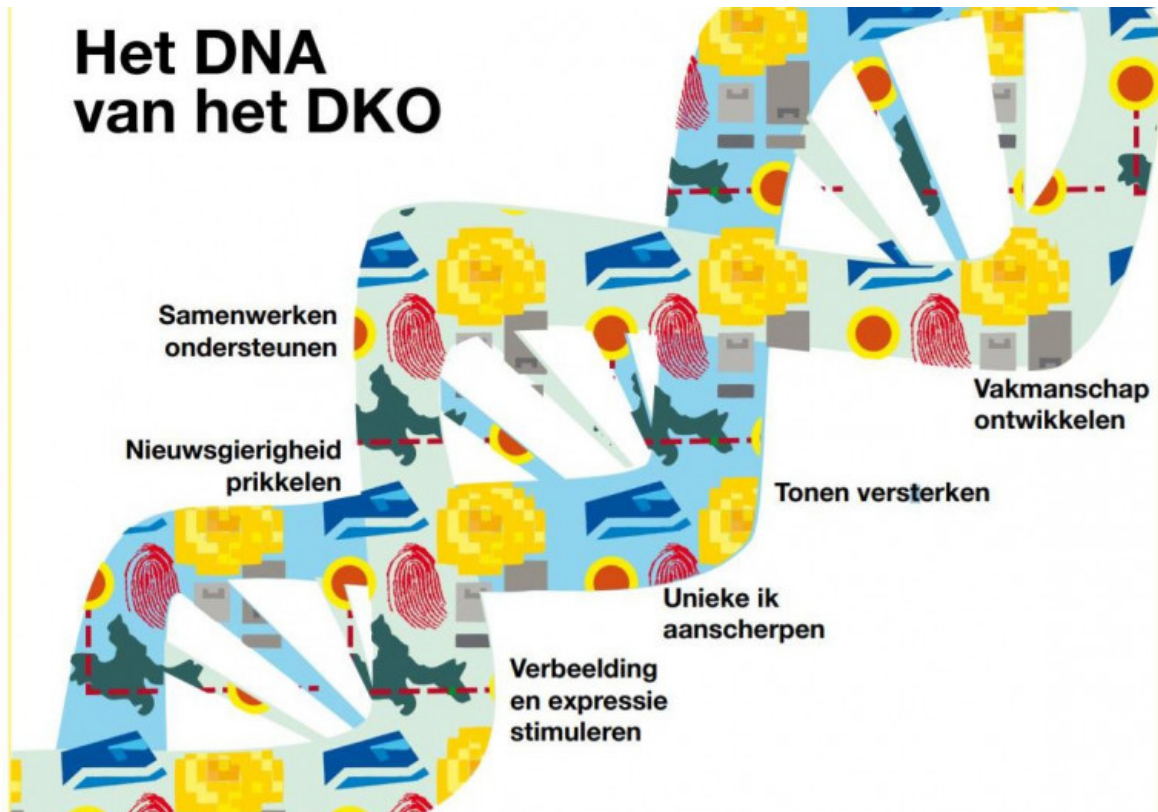
Een verschil dat met de dagschool niet groter kon zijn. Puntenpakkers met felrode commentaren en onophoudelijke kritiek, raken het kind in het hart. 'Je bent niet goed genoeg, te nerveus, te slim, niet slim genoeg, te detaillistisch, te lui, te snel, te traag, te dit, te dat...' De cijfers van vroegtijdige schoolverlaters stijgen gestaag, terwijl het dagonderwijs zichzelf zelfgenoegzaam op de borst klopt. Vanaf september worden in vele kunstacademies geen punten meer gegeven. Evaluaties gaan niet meer over een momentopname, maar over het traject dat de student aflegt: de evolutie van het leren, het effect van het onderwijs en het plan voor de nabije toekomst.

Vanaf september worden in vele kunstacademies geen punten meer gegeven. Evaluaties gaan niet meer over een momentopname, maar over het traject dat de student aflegt.

Schrooten noemt het vernieuwde DKO een trendsetter voor het hele onderwijs. De overheid wil het in het onderwijslandschap verankeren. Voor de Vlaamse Onderwijsraad moet de integratie van DKO in het onderwijs nog verder gaan. Een afgewerkt traject in het DKO zou dan worden gelijkgeschakeld met een diploma-gerichte opleiding. Samen met een algemene aanvullende vorming in het volwassenenonderwijs leidt dit tot een diploma secundair onderwijs. DKO-leerkrachten inzetten in het algemene onderwijs wordt daarom ook expliciet gestimuleerd.

Paul Voet, directeur van GO! Kunstacademie en voorzitter van de Vereniging voor Directeurs (VerDi), besliste zes jaar geleden om met zijn school deel te nemen aan 'Kunstig Competent'. Sindsdien leidt hij zijn 150 leerkrachten mee in het vernieuwde denken. 'Dit nieuwe decreet is mee met de tijd', zegt hij, 'Het behoudt de goede zaken en vernieuwt waar nodig.' De kwaliteit van de vernieuwde werking toont zich in de emails die hij krijgt van ouders, die zo onder de indruk zijn dat ze hem schrijven.

Het DNA van het DKO



Door het vernieuwde denken met traject-evaluaties staat het DKO mijlen voorop in ons onderwijs, weet Voet. Hij geniet van de vrijheid die het decreet voor scholen voorziet om hun eigen richting uit te bouwen. Door zijn interesse in klassieke muziek, zal hij komende schooljaar een klavierklas organiseren waar leerlingen kunnen kennis maken met verschillende soorten klavierinstrumenten, zoals de klavecimbel en pianoforte. Een historische uitvoeringspraktijk met instrumenten als zoals de natuurtrompet en barokviool komen in zijn school ook aan bod.

Muziek is voor iedereen

Johan Sabbe leidt de jazzafdeling in de GO!-academie in Gent. Ook hij deelt in het enthousiasme. 'Muziek is voor iedereen', stelt hij. Het vernieuwde denken leunt met de hervorming meer aan bij de realiteit zoals studenten die ervaren en geeft die vorm in een handige en begrijpbare structuur, meent hij. Het nieuwe decreet maakt het kunstonderwijs wel degelijk voor iedereen: de leerlijn past zich aan de wensen en de capaciteit van elke leerling. Vakken worden ingericht op basis van de vraag van leerlingen en de competenties van de leerkrachten.

Jazzsaxleraar **Joachim Thys** ontmoet ik op een hete vakantiedag. Ook hij blinkt van enthousiasme. In zijn lessen staan de plannen centraal die hij met zijn leerlingen opbouwt doorheen het schooljaar. Hij vertrekt van de ideeën van leerlingen gebruikt zijn professioneel inzicht om een volwaardige artistieke opleiding te vormen.

September kan niet snel genoeg komen, klinkt het. Dan gaat Thys in de academie in Knokke samenwerken met zijn collega aan een nieuw vak 'muzieklab-jazz'. Het wordt een combinatie van een uur muziekcultuur en een uur muziekpraktijk in groep,

waarbij de inhoud volledig afgestemd wordt. Zo maken deze twee leerkrachten hun vakken veel interessanter voor de deelnemende jongeren.

Ook wil hij maatschappelijk groepen bereiken die nog niet eerder aangetrokken werden, door samen te werken met lokale projecten. Een creatieve aanpak die kenmerkend wordt voor het DKO van de toekomst.

Laat ons vasthouden aan de pracht van het DKO. Het staat er en gaat vooruit. De trend is gezet, de kop is eraf. Moge de rest van het onderwijs zich er uiterst snel aan inspireren.

Wie les wil volgen in een DKO-school voor muziek, woord of drama, zal anders moeten kiezen. Niet meer de academie het dichtst bij je huis, maar de school die een leertraject aanbiedt dat jou aanspreekt. Volgend schooljaar krijgt dit alles nog meer vorm, want de schoolteams zullen hun identiteit bevragen en in kaart brengen. Ja, ook tegenstanders zullen de strijdbijl moeten begraven en de lerarenopleidingen zullen zich moeten bevragen.

Het is voorlopig af te wachten hoe de vernieuwingen zich zullen tonen in kleinere scholen, want je kan je niet ontdoen van de indruk dat het voordeel vooral merkbaar zal zijn in de grotere steden. Laat ons op dit ogenblik vasthouden aan de pracht van het DKO. Het staat er en gaat vooruit. De trend is gezet, de kop is eraf. Moge de rest van het onderwijs zich er uiterst snel aan inspireren.